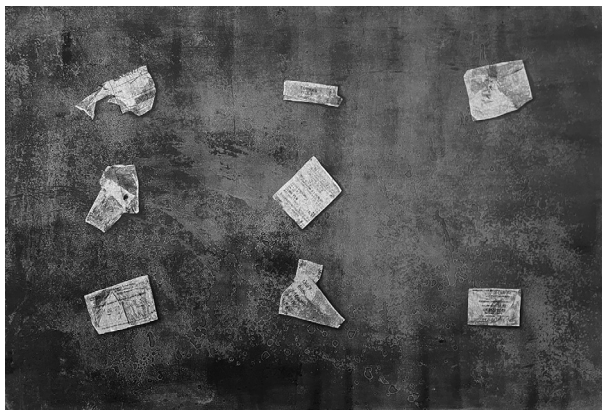

Benkő Levente

FERENCZES ISTVÁN PÉLDÁJA

Május 30-a volt, 1995-ben, Sepsiszentgyörgyön. Aznap volt a csíkszentdomokosi tragédia történéseinek a tanúk emlékeztetésében és a korabeli sajtóban megőrzött részleteit feltáró *Székely apokalipszis* című könyvének a bemutatója. Friss, nyomdaillatú volt még a csíkszeredai Kájoni Könyvkiadó gondozásában a domokosi dráma éppen ötvenedik évfordulójára megjelent kötet, jó érzés volt kézbe venni, és az ajánlásért sorban állva belelapozni. És beleolvasni. Amikor mondtam a nevem, felkapta a fejét, felállt a székről, és kezét nyújtott: Szerussz! Majd azt írta a belső címlapra, hogy: „Benkő Leventének barátsággal, Ferenczes István, 995. május 30.” Jómagam a szárazajtai, másik magyarellenes vérfürdő feltárásához gyűjtöttem akkoriban lehetőleg minél több vallomást. Kezdő, terepező újságíróféleség voltam, ha egyáltalán újságírónak és újságírásnak lehet(ett) nevezni azt, amit amolyan hályogkovácsként abban az időszakban elműveltem. Annál nagyobb volt a megnyugvásom, amikor a *Székely apokalipszis*be ott, helyben, sorban állás közben belelapozva láttam, hogy Pista is ugyanazt a tényirodalom műfajába tartozó szociográfiát, egyszerűbben emlékméntést műveli. Pontosabban: fordítva, magam is azon az úton próbálnék járni. Aminek a lényege: zsebmagnót bekapcsolni, és az embereket hagyni, hadd mondják el, beszéljék ki magukból mindazt, amiről évtizedeken át nem beszélhettek. Egyszerűen csak hallgatni őket. Árva Kató Margitot, ifjabb Kató Józsefet, Szabó Mihályt, Iamandi Adamot, Zsók Lajost, Zsók Lajosné, született Biró Erzsébetet, Zsók Juliánnát, Timár Mihályt, Kurkó Józsefné, született Kedves Annát, Albert Domokosné, született Timár Annát, Karda Károlyné, született Szöcs Margitot. Aztán Szakács Jánost, László Pétert, özv. László Károlyné, született Kristály Erzsébetet, Müllerné, született Bálint Rozáliát, Albert Péterné, született Veres Annát. Aztán Bodó Árpádnét, Kedves Veronkát, Karda Bélát, Karda Imrét, ifj. Bács Annát, Gál Ernőné, született Kedves Terézt, Gál Jenőné, született Kurkó Annát, Kedvesné, született Kósa Veronikát, Bodóné, született Szakács Erzsébetet, Zsók Lajosné, született Bara Juliánnát, Bodó Juliskát, László Erzsébetet, Dobos

Ferencet, Bács Annát. Ne untasson senkit ez a rövidke székely lustra! Mert ezek a drága emberek azok a források, akiknek tanúságtételével Ferenczes István megörökítette, a feledéstől megóvta és megmentette huszadik századi történelmünknek ezt a részét. Tehát megnyugodtam, és Pistát követtem, ha már úgy alakult, hogy akkor, amikor jelenkoros, huszadik százados erdélyi történészek híján újságírókul maroknyian a közelmúlt történései után eredtünk. S ha már 1944 őszének e két gyászos története okán kezet foghattunk. Először. Aztán a Magyar Újságírók Romániai Egyesülete 1995. évi díjátadóján, mint különdíjasok, másodszor. S utána még sokszor, Istennek legyen hála. Amikor 1996 őszén, vagy talán 1997 nyarán a *Székelyföld* megszületésének hajnalán, Sepsiszentgyörgyön, a *Háromszék* szerkesztőségének parányi tárgyalójában arról beszélgettünk, hogy miről lenne szó, egyből értettük a teendőt. Elárulom: a folyóirat eddigi huszonnyolc évfolyamának 326 számából kettő-három régebbi, ha hiányzik. Lemondani róla sem szerzőként, sem olvasóként nem tudok. És nem is akarok! És azt is elárulom: a *Székely apokalipszist* és az *Ordasok tépte tájont* mindenütt, mindenkoron és mindenkinek a legjobb szívvvel ajánlom. Utóbbit már csak múlt időben, mert valaki, már nem emlékszem, hogy ki, annyira megszerette, hogy elfelejtette visszaadni... Ferenczes István, Pista, köszönöm a példát! Isten éltesen sokáig!

Katarzyna Tereszkievicz (PL): Identitás-projekció III., 2023
(69 x 100 cm, offszet, egyedi technika). Magyar Képzőművészeti Egyetem díja